

Վերափոխումն Սբ. Աստվածածնի

Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին, մեծ շուքով և հանդիսավորությամբ նշում է Սբ. Աստվածածնի Վերափոխման տոնը: Այն Հայ Եկեղեցու հինգ Տաղավար տոներից չորրորդն է և Տիրամորը նվիրված տոներից ամենահինը:

Կցկտուր են Աստվածամոր մասին տեղեկություններն Աստվածաշունչ մատյանում, իսկ նրա կյանքի մյուս մանրամասները, ինչպես նաև վերափոխման պատմությունը պահպանվել և մեզ են փոխանցվել Եկեղեցու Սրբազան Ավանդության շնորհիվ:

Ավանդության համաձայն՝ Սբ. Կույսը Հիսուս Քրիստոսի խաչելությունից հետո ապրել է Երուսաղեմում, Հովհաննես Ավետարանչի խնամատարության ներքո: Շուրջ 12 տարի Աստվածամայրը պահքով հաճախ այցելել է իր սիրասուն Որդու գերեզմանն ու անդադար աղոթել: Այդ այցելություններից մեկի ժամանակ էլ նրան է հայտնվել Գաբրիել հրեշտակապետն ու ավետել Տիրամոր՝ երկրային աշխարհից Վերին Երուսաղեմ վերափոխվելու լուրը: Աստվածածինն էլ այս բարի լուրը հայտնել է իր ազգականներին ու մյուս բոլոր քրիստոնյաներին՝ պատվիրելով, որ իրեն թաղեն Գեթսեմանիի ձորակում: Սբ. Կույսը նաև պատվիրել է Հովհաննես առաքյալին, որ վերջինս Սբ. Պատարագ մատուցի, որպեսզի ինքը վերջին անգամ Սբ. Հաղորդություն ընդունի: Հաղորդվելուց հետո Աստվածամայրը գնացել է Վերնատուն: Մինչ առաքյալները լաց էին լինում, Հովհաննեսը վերցրել է մի տախտակ ու տվել Աստվածածնին և խնդրել, որպեսզի նա իր պատկերը դրոշմի դրա վրա: Տիրամայրը վերցրել է տախտակը, խաչակնքել և երեսին դրել, այնուհետև թրջել արցունքներով և Աստծուց խնդրել, որ այդ տախտակի միջոցով մարդիկ բժշկվեն իրենց ախտերից և զանազան հիվանդություններից: Երբ առաքյալները շրջապատել են Տիրամոր մահիձը, աննկարագրելի մի լույս է երևացել: Մենյակի վերևում հայտնվել է Քրիստոս՝ հրեշտակների գորքերով: Տեսնելով իր Որդուն՝ Աստվածամայրն ավանդել է հոգին: Ս. Կույսի երկրային կյանքի վախճանը Եկեղեցին ննջում և ոչ թե մահ բառով է որակում՝ հասկանալի դարձնելու նրա երկինք փոխադրված լինելը: Սբ. Բարթողիմեոս առաքյալը, որ բացակայում էր հուղարկավորությանը, վերադառնալով Երուսաղեմ, ցանկանում է վերջին անգամ տեսնել Աստվածամորը: Առաքյալները նրա խնդրանքով բացում են գերեզմանը, սակայն այնտեղ չի լինում Սբ. Կույսի մարմինը: Այդ նշանակում էր, որ Հիսուս իր խոստման համաձայն երկինք էր փոխադրել իր Մորը: Առաքյալներն էլ փայտի վրա դրոշմած պատկերը տալիս են

Բարթոլոմեոսին՝ որպես մխիթարություն: Ըստ Մբ.Մովսես Խորենացու՝ Հայաստանի առաջին լուսավորիչն այն բերում է Հայաստան և զետեղում Անձևացյաց գավառի Դարբնոց կոչված վայրում, ուր հետագայում ի պատիվ Աստվածամոր եկեղեցի և կուսանոց է հիմնադրվում: Աստվածածնի Վերափոխման տոնի օրը, Մբ. Պատարագից հետո կատարվում է խաղողօրհներ: Օրհնվում է նաև տարվա ողջ բերքն ու բարիքը: Հայ Եկեղեցին դարեր շարունակ խորին հարգանք և երկյուղածություն է տածում Աստվածամոր հանդեպ՝ շեշտելով Աստծո մայր լինելու հանգամանքը, մաքրակենցաղությունը, անօրինակ խոնարհության ոգին, առաքինի վարքն ու նվիրվածությունը: Իսկ հայ կնոջ համար Մբ. Կույսն առաքինի, հավատավոր մոր, ընտանեկան սրբության պահապանի մարմնացումն է:

Feast of the Assumption of the Holy Mother of God

Each year on the Sunday closest to the date of August 15, the Armenian Church celebrates the Feast of the Assumption of St. Mary, the Holy Mother of God. In the Calendar of the Armenian Church, this feast is the fourth of five major feasts that are commemorated, and is the oldest one dedicated to St. Mary.

In the Holy Bible, there is little information concerning the details of St. Mary's life. As a result, the story of her Assumption has been preserved and passed on to us through the Holy and Sacred Tradition of the Apostolic Church.

Following the crucifixion of Jesus Christ, the Holy Virgin remains in Jerusalem, and lives under the care of St. John the Evangelist. For nearly 12 years, St. Mary lives by praying, fasting, and often visiting the empty tomb of her beloved Son. During one such visit to the tomb, the Archangel Gabriel appears and gives her the news of her imminent assumption to heaven. St. Mary relays the news to her relatives and all Christians, asking them to bury her in the valley of Gethsemane. St. Mary also asks the Apostle John to celebrate a Divine Liturgy, so she may receive Holy Communion one final time. After receiving Holy Communion, St. Mary returns to her room. As the Apostles prepare to mourn her death, St. John asks the Mother of God to leave an image of her face on a board of wood. St. Mary takes the board, crosses herself and brings it close to her face. Moistening the board with her tears, she asks God that by means of the board, people would be cured from disease. As the Apostles surround St. Mary, an indescribable light appears. The Son of God and the angels of heaven appear in the room. Seeing Christ, St. Mary dies.

St. Bartholomew the Apostle was absent and did not participate in the burial service of St. Mary. Upon his return to Jerusalem, he wishes to see St. Mary for the last time. Per his request, the Apostles open the tomb, yet they do not find the remains of St. Mary. According to His promise, Jesus Christ had delivered His mother to His heavenly kingdom. The Apostles give the board of St. Mary to St. Bartholomew for consolation.

According to Moses of Khoren, St. Bartholomew brings the board to Armenia. It is kept in the Province of Andzav, in a location called Darbnots. Years later, a church is built there in honour of St. Mary, and a convent is opened.

On the Feast of the Assumption of St. Mary, the Ceremony of the Blessing of the Grapes is conducted, and the harvest for the entire year is blessed on that day.

The Armenian Church has a deep and abiding respect towards St. Mary. Special emphasis is placed on her being a mother, her honesty, her unique spirit of humility, her virtuous behaviour and her unselfish dedication. For Armenian women, the Holy Virgin is the embodiment of virtue, pious motherhood, and the protector of family sacredness.

Վերափոխումն Սբ. Աստվածածնի

Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին, մեծ շուքով և հանդիսավորությամբ նշում է Սբ. Աստվածածնի Վերափոխման տոնը: Այն Հայ Եկեղեցու հինգ Տաղավար տոներից չորրորդն է և Տիրամորը նվիրված տոներից ամենահինը:

Կցկտուր են Աստվածամոր մասին տեղեկություններն Աստվածաշունչ մատյանում, իսկ նրա կյանքի մյուս մանրամասները, ինչպես նաև վերափոխման պատմությունը պահպանվել և մեզ են փոխանցվել Եկեղեցու Սրբազան Ավանդության շնորհիվ:

Ավանդության համաձայն՝ Սբ. Կույսը Հիսուս Քրիստոսի խաչելությունից հետո ապրել է Երուսաղեմում, Հովհաննես Ավետարանչի խնամատարության ներքո: Շուրջ 12 տարի Աստվածամայրը պահքով հաճախ այցելել է իր սիրասուն Որդու գերեզմանն ու անդադար աղոթել: Այդ այցելություններից մեկի ժամանակ էլ նրան է հայտնվել Գաբրիել հրեշտակապետն ու ավետել Տիրամոր՝ երկրային աշխարհից Վերին Երուսաղեմ վերափոխվելու լուրը: Աստվածածինն էլ այս բարի լուրը հայտնել է իր ազգականներին ու մյուս բոլոր քրիստոնյաներին՝ պատվիրելով, որ իրեն թաղեն Գեթսեմանիի ձորակում: Սբ. Կույսը նաև պատվիրել է Հովհաննես առաքյալին, որ վերջինս Սբ. Պատարագ մատուցի, որպեսզի ինքը վերջին անգամ Սբ. Հաղորդություն ընդունի: Հաղորդվելուց հետո Աստվածամայրը գնացել է Վերնատուն: Մինչ առաքյալները լաց էին լինում, Հովհաննեսը վերցրել է մի տախտակ ու տվել Աստվածածնին և խնդրել, որպեսզի նա իր պատկերը դրոշմի դրա վրա: Տիրամայրը վերցրել է տախտակը, խաչակնքել և երեսին դրել, այնուհետև թրջել արցունքներով և Աստծուց խնդրել, որ այդ տախտակի միջոցով մարդիկ բժշկվեն իրենց ախտերից և զանազան հիվանդություններից: Երբ առաքյալները շրջապատել են Տիրամոր մահիճը, աննկարագրելի մի լույս է երևացել: Մենյակի վերևում հայտնվել է Քրիստոս՝ հրեշտակների գորքերով: Տեսնելով իր Որդուն՝ Աստվածամայրն ավանդել է հոգին: Ս. Կույսի երկրային կյանքի վախճանը Եկեղեցին ննջում և ոչ թե մահ բառով է որակում՝ հասկանալի դարձնելու նրա երկինք փոխադրված լինելը: Սբ. Բարթողիմեոս առաքյալը, որ բացակայում էր հուղարկավորությանը, վերադառնալով Երուսաղեմ, ցանկանում է վերջին անգամ տեսնել Աստվածամորը: Առաքյալները նրա խնդրանքով բացում են գերեզմանը, սակայն այնտեղ չի լինում Սբ. Կույսի մարմինը: Այդ նշանակում էր, որ Հիսուս իր խոստման համաձայն երկինք էր փոխադրել իր Մորը: Առաքյալներն էլ փայտի վրա դրոշմած պատկերը տալիս են

Բարթոլոմեոսին՝ որպես մխիթարություն: Ըստ Մբ.Մովսես Խորենացու՝ Հայաստանի առաջին լուսավորիչն այն բերում է Հայաստան և զետեղում Անձևացյաց գավառի Դարբնոց կոչված վայրում, ուր հետագայում ի պատիվ Աստվածամոր եկեղեցի և կուսանոց է հիմնադրվում: Աստվածածնի Վերափոխման տոնի օրը, Մբ. Պատարագից հետո կատարվում է խաղողօրհներ: Օրհնվում է նաև տարվա ողջ բերքն ու բարիքը: Հայ Եկեղեցին դարեր շարունակ խորին հարգանք և երկյուղածություն է տածում Աստվածամոր հանդեպ՝ շեշտելով Աստծո մայր լինելու հանգամանքը, մաքրակենցաղությունը, անօրինակ խոնարհության ոգին, առաքինի վարքն ու նվիրվածությունը: Իսկ հայ կնոջ համար Մբ. Կույսն առաքինի, հավատավոր մոր, ընտանեկան սրբության պահապանի մարմնացումն է:

Feast of the Assumption of the Holy Mother of God

Each year on the Sunday closest to the date of August 15, the Armenian Church celebrates the Feast of the Assumption of St. Mary, the Holy Mother of God. In the Calendar of the Armenian Church, this feast is the fourth of five major feasts that are commemorated, and is the oldest one dedicated to St. Mary.

In the Holy Bible, there is little information concerning the details of St. Mary's life. As a result, the story of her Assumption has been preserved and passed on to us through the Holy and Sacred Tradition of the Apostolic Church.

Following the crucifixion of Jesus Christ, the Holy Virgin remains in Jerusalem, and lives under the care of St. John the Evangelist. For nearly 12 years, St. Mary lives by praying, fasting, and often visiting the empty tomb of her beloved Son. During one such visit to the tomb, the Archangel Gabriel appears and gives her the news of her imminent assumption to heaven. St. Mary relays the news to her relatives and all Christians, asking them to bury her in the valley of Gethsemane. St. Mary also asks the Apostle John to celebrate a Divine Liturgy, so she may receive Holy Communion one final time. After receiving Holy Communion, St. Mary returns to her room. As the Apostles prepare to mourn her death, St. John asks the Mother of God to leave an image of her face on a board of wood. St. Mary takes the board, crosses herself and brings it close to her face. Moistening the board with her tears, she asks God that by means of the board, people would be cured from disease. As the Apostles surround St. Mary, an indescribable light appears. The Son of God and the angels of heaven appear in the room. Seeing Christ, St. Mary dies.

St. Bartholomew the Apostle was absent and did not participate in the burial service of St. Mary. Upon his return to Jerusalem, he wishes to see St. Mary for the last time. Per his request, the Apostles open the tomb, yet they do not find the remains of St. Mary. According to His promise, Jesus Christ had delivered His mother to His heavenly kingdom. The Apostles give the board of St. Mary to St. Bartholomew for consolation.

According to Moses of Khoren, St. Bartholomew brings the board to Armenia. It is kept in the Province of Andzav, in a location called Darbnots. Years later, a church is built there in honour of St. Mary, and a convent is opened.

On the Feast of the Assumption of St. Mary, the Ceremony of the Blessing of the Grapes is conducted, and the harvest for the entire year is blessed on that day.

The Armenian Church has a deep and abiding respect towards St. Mary. Special emphasis is placed on her being a mother, her honesty, her unique spirit of humility, her virtuous behaviour and her unselfish dedication. For Armenian women, the Holy Virgin is the embodiment of virtue, pious motherhood, and the protector of family sacredness.